

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сүхбаатар аймгийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СБА-2023/21/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Баруун-Урт сум

2023 он

Дарга,
тэргүүлэх аудитор: М.Нарантуяа
Утас: 70518396
Аудитын менежер: Г.Даваа
Утас: 70512123
Аудитор: Б.Ариунзул
Утас: 70512123

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	13
4.1 Ерөнхий зүйл	13
4.2 Материаллаг байдал.....	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	14
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	14
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	15
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	Error! Bookmark not defined.
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	15
5.1 Зөвлөмж	15
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

22000 Баруун-Урт сум, Сүхбаатар аймаг
Утас: 70518396, Факс: 70518396
E-mail: Sukhbaatar@audit.gov.mn

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ХҮНС, ХӨДӨӨ
АЖ АХУЙН ГАЗРЫН ДАРГА Т.ГАН-ОЧИР
ТАНАА

2023.08.24 № 44
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сүхбаатар аймгийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сүхбаатар аймгийн засаг даргын захирамжаар 2022 оны төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Эрчимжсэн мал аж ахуйг дэмжих, малын үүлдэр угсааг сайжруулахаар 80.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Аудитын гол асуудал

Тус байгууллагын үр дүнгийн тайлангаар нийт зардал 566.1 сая төгрөг болж өмнөх оноос 172.7 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Энэ цалин хөлс, унаа хоолны хөнгөлөлт, түлш халаалт, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээ, тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Сүхбаатар аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2022 гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 52 зорилт хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 87 хувийн биелэлттэй хэрэгжүүлсэн гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

D:/Bichig hereg/2023/A4 toot

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.НАРАНТУЯА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>163293320.2</u>	<u>94104187.5</u>
33	АВЛАГА	35411660.0	35411660.0
335	Бусад авлага	35411660.0	35411660.0
3351	Байгууллагаас авах авлага	35411660.0	35411660.0
34	УРЬДЧИЛГАА	7200000.0	0.0
34600	Урьдчилж гарсан зардал	7200000.0	0.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	120681660.2	58692527.5
354	Хангамжийн материал	58248027.5	55310027.5
35410	Бичиг хэргийн материал	275000.0	170000.0
35420	Аж ахуйн материал	42784189.8	39951189.8
35470	Бусад хангамжийн материал	15188837.8	15188837.8
35600	Мал амьтад	62433632.7	3382500.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1211228132.5</u>	<u>1333967568.0</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1211228132.5	1333967568.0
392	Биет хөрөнгө	1141492132.6	1193733568.1
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1055132561.0	1052356381.0
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-82847378.6	-106761598.1
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	193841300.0	143413000.0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-183077411.3	-76035973.4
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	353062394.1	341295090.0
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-207273147.1	-214212536.5
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	13907980.0	19935190.0
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-5397915.5	-9126546.6
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	7782928.0	44256290.0
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3639178.0	-1385728.4
393	Биет бус хөрөнгө	69735999.9	140233999.9
39301	Програм хангамж	7190000.0	6800000.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4190000.1	-5500000.1
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	66736000.0	138934000.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1374521452.7</u>	<u>1428071755.6</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>32043075.0</u>	<u>32043075.0</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	32043075.0	32043075.0
413	Өглөг	32043075.0	32043075.0
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	0.0	0.0
4136	Бусад өглөг	32043075.0	32043075.0
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	30442350.0	30442350.0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1600725.0	1600725.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1342478377.7</u>	<u>1396028680.6</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1342478377.7	1396028680.6
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	824185411.0	824185411.0
51101	Өмч: - төрийн	824185411.0	824185411.0

512	Хуримтлагдсан үр дүн	409478701.8	463029004.6
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	465911734.7	409478701.8
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-56433032.9	53550302.9
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	108814265.0	108814265.0
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1374521452.7	1428071755.6

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1.0	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	337147146.1	637690857.9
12.0	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	9347500.1	224400257.9
120.0	Нийтлэг татварын бус орлого	9347500.1	224400257.9
120004.0	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	9347500.1	224400257.9
1200042.0	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	262000.0	4045000.0
1200045.0	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	9085500.1	220355257.9
13.0	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	327799646.0	413290600.0
1310.0	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	316725600.0	327194600.0
131001.0	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	316725600.0	327194600.0
1311.0	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	11074046.0	86096000.0
131103.0	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8391876.0	80000000.0
131104.0	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2682170.0	6070000.0
131105.0	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.0	26000.0
2.0	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	393498878.9	566156799.2
21.0	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	393498878.9	566156799.2
210.0	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	379519004.5	539963836.4
2101.0	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	187276912.0	218324531.4
210101.0	Үндсэн цалин	141926182.7	154946497.2
210102.0	Нэмэгдэл	38173476.8	35781371.2
210103.0	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7177252.5	18350000.0
210104.0	Урамшуулал	0.0	9246662.9
2102.0	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26598781.9	27430120.1
210201.0	Тэтгэврийн даатгал	19192379.1	18878885.2
210202.0	Тэтгэмжийн даатгал	1959789.1	2221045.5
210203.0	ҮОМШӨ-ний даатгал	1507351.2	1746596.1
210204.0	Ажилгүйдлийн даатгал	358114.8	416690.3
210205.0	Эрүүл мэндийн даатгал	3581147.7	4166903.1
2103.0	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30423900.0	30975090.4
210301.0	Гэрэл, цахилгаан	1084545.6	974064.7
210302.0	Түлш, халаалт	25493054.4	25858725.7
210303.0	Цэвэр, бохир ус	3846300.0	4142300.0
2104.0	Хангамж, бараа материалын зардал	8406673.6	6895859.8
210401.0	Бичиг хэрэг	703570.0	1014650.0
210402.0	Тээвэр, шатахуун	5360789.6	3607300.0
210403.0	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1919864.0	1820709.8
210405.0	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	180000.0	180000.0
210406.0	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	242450.0	273200.0

2105.0	Нормативт зардал	414800.0	348600.0
210503.0	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	414800.0	348600.0
2106.0	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5410600.0	5589700.0
210604.0	Урсгал засвар	5410600.0	5589700.0
2107.0	Томилолт, зочны зардал	1689000.0	3509700.0
210702.0	Дотоод албан томилолт	1689000.0	3509700.0
2108.0	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	41126276.0	96877142.0
210801.0	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	36282346.0	87931800.0
210802.0	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.0	248000.0
210803.0	Даатгалын үйлчилгээ	719000.0	604300.0
210804.0	Тээврийн хэрэгслийн татвар	204500.0	203000.0
210805.0	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88000.0	88000.0
210806.0	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3600000.0	7740000.0
210807.0	Газрын төлбөр	232430.0	62042.0
2109.0	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	78172061.0	150013092.7
210901.0	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	266500.0	69798132.7
210902.0	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0.0	930000.0
210903.0	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	77905561.0	79284960.1
213.0	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	13979874.5	26192962.8
2132.0	Бусад урсгал шилжүүлэг	577000.0	10836500.0
213207.0	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.0	10259500.0
213209.0	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	577000.0	577000.0
2133.0	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	13402874.5	15356462.8
213303.0	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13402874.5	15356462.8
3.0	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-56351732.8	71534058.6
225.0	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	81300.1	17983755.8
225005.0	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	81300.1	17983755.8
4.0	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-81300.1	-17983755.8
5.0	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-56433032.9	53550302.9

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	330849646.00	417274706.50
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	330849646.00	417274706.50
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	316725600.00	327194600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	316725600.00	327194600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	14124046.00	90080106.50
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8391876.00	80000000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5732170.00	6070000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.00	4010106.50

2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	328039046.00	413611706.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	328039046.00	413611706.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	314059171.53	387418743.71
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	187276911.95	218324531.36
210101	Үндсэн цалин	141926182.69	154946497.18
210102	Нэмэгдэл	38173476.75	35781371.24
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7177252.51	18350000.00
210104	Урамшуулал	0.00	9246662.94
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25122683.58	27430120.13
210201	Тэтгэврийн даатгал	17716280.69	18878885.15
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1959789.14	2221045.47
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1507351.21	1746596.13
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	358114.82	416690.27
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3581147.72	4166903.11
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30423900.00	30975090.42
210301	Гэрэл, цахилгаан	1084545.56	974064.71
210302	Түлш, халаалт	25493054.44	25858725.71
210303	Цэвэр, бохир ус	3846300.00	4142300.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	7654000.00	6795859.80
210401	Бичиг хэрэг	466070.00	914650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4417949.60	3607300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2269530.40	1820709.80
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	180000.00	180000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	320450.00	273200.00
2105	Нормативт зардал	414800.00	348600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	414800.00	348600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13091600.00	8816700.00
210604	Урсгал засвар	13091600.00	8816700.00
2107	Томилот, зочны зардал	1689000.00	3509700.00
210702	Дотоод албан томилот	1689000.00	3509700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	48386276.00	89677142.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	36342346.00	87931800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	248000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	719000.00	604300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	204500.00	203000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88000.00	88000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	10800000.00	540000.00
210807	Газрын төлбөр	232430.00	62042.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	1541000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	611000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0.00	930000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	13979874.47	26192962.79
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	577000.00	10836500.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	10259500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	577000.00	577000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	13402874.47	15356462.79
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13402874.47	15356462.79

3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>2810600.00</u>	<u>3663000.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	2810600.00	3663000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2810600.00	3663000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	2810600.00	3663000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	2810600.00	3663000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-2810600.00</u>	<u>-3663000.00</u>

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	824,185,410.95	108,814,264.97	542,917,236.69	0.00	1,475,916,912.61
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	17,705.25	0.00	17,705.25
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	824,185,410.95	108,814,264.97	542,934,941.94	0.00	1,475,934,617.86
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-77,023,207.24	0.00	-77,023,207.24
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	824,185,410.95	108,814,264.97	465,911,734.70	0.00	1,398,911,410.62
D01	2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	824,185,410.95	108,814,264.97	465,911,734.70	0.00	1,398,911,410.62
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	824,185,410.95	108,814,264.97	409,478,701.77	0.00	1,342,478,377.69
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,648,370,821.90	217,628,529.94	875,390,436.47	0.00	2,741,389,788.31
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	824,185,410.95	108,814,264.97	409,478,701.77	0.00	1,342,478,377.69
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,472,556,232.85	326,442,794.91	1,284,869,138.24	0.00	4,083,868,166.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	0.00	327194600.00	315848243.71
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	0.00	327194600.00	315848243.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	0.00	316358100.00	305011743.71
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.00	0.00	229131900.00	218324531.36
210101	Үндсэн цалин	0.00	0.00	154418000.00	154946497.18
210102	Нэмэгдэл	0.00	0.00	47471000.00	35781371.24
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	0.00	18625000.00	18350000.00
210104	Урамшуулал	0.00	0.00	8617900.00	9246662.94
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0.00	0.00	27954000.00	27430120.13
210201	Тэтгэврийн даатгал	0.00	0.00	19392700.00	18878885.15
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0.00	0.00	2140300.00	2221045.47
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0.00	0.00	1712300.00	1746596.13
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0.00	0.00	428100.00	416690.27

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0.00	0.00	4280600.00	4166903.11
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	0.00	0.00	30975500.00	30975090.42
210301	Гэрэл, цахилгаан	0.00	0.00	894300.00	974064.71
210302	Түлш, халаалт	0.00	0.00	26493300.00	25858725.71
210303	Цэвэр, бохир ус	0.00	0.00	3587900.00	4142300.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	0.00	0.00	6805300.00	6795859.80
210401	Бичиг хэрэг	0.00	0.00	916500.00	914650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	0.00	0.00	3607300.00	3607300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	0.00	0.00	1828300.00	1820709.80
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	0.00	180000.00	180000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.00	0.00	273200.00	273200.00
2105	Нормативт зардал	0.00	0.00	348600.00	348600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0.00	0.00	348600.00	348600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	0.00	8816700.00	8816700.00
210604	Урсгал засвар	0.00	0.00	8816700.00	8816700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	0.00	0.00	3514400.00	3509700.00
210702	Дотоод албан томилолт	0.00	0.00	3514400.00	3509700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	0.00	4537700.00	4537142.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	0.00	2791800.00	2791800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	0.00	248000.00	248000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.00	0.00	604300.00	604300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.00	0.00	203000.00	203000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.00	0.00	88000.00	88000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	0.00	540000.00	540000.00
210807	Газрын төлбөр	0.00	0.00	62600.00	62042.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	0.00	4274000.00	4274000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	0.00	4274000.00	4274000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	0.00	10836500.00	10836500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	0.00	10836500.00	10836500.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.0	0.0	10259500.00	10259500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	0.0	0.0	577000.00	577000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	0.00	327194600.00	327194600.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	0.00	0.00	327194600.00	327194600.00
122005	Орон нутгийн төсвөөс	0.0	0.0	327194600.00	327194600.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	86070000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	86070000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	86070000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	85140000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	85,140,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	930000.00

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	930,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	4010106.50
213303	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	4,010,106.50
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	90080106.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00	90080106.50
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		80,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		6,070,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		4,010,106.50

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Хүнс хөдөө аж ахуйн газар нь “Салбарын бодлогыг оновчтой тодорхойлж хэрэгжүүлэх замаар түүхий эдийн нөөцийг зохистой ашиглах, импортыг орлох, экспортын баримжаатай бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, үнэ цэнийн сүлжээг хөгжүүлэх, үйлдвэрлэлийн орлого, бүтээмжийг өсгөн өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн салбарын эдийн засгийн өсөлтийг тогтвортой нэмэгдүүлэх, хүн амыг эрүүл, баталгаат, шим тэжээллэг хүнс, эрүүл ахуй, хэрэглээний шаардлага хангасан хувцас, хэрэгслээр хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх” үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилго дэвшүүлэн батлагдсан төсвийн хүрээнд байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөгөөр 52 зорилт дэвшүүлж 52 зорилтын биелэлт хангагдаж 87.0 хувьтай “Сайн” үнэлэгдсэн байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Хүнс хөдөө аж ахуйн газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 53,550.3 мянган төгрөгөөр буюу 3.7 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	0	0
Авлага	35,411.6	35,411.6	0
Бараа материал	120,681.6	58,692.5	-61,989.1
Үндсэн хөрөнгө	1,211,228.1	1,333,967.5	122,739.4
Нийт хөрөнгө	1,374,521.4	1,428,071.7	53,550.3

Өр төлбөр	32,043.0	32,043.0	0
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,342,478.3	1,396,028.6	53,550.3
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,374,521.4	1,428,071.7	53,550.3

- *Бараа материал данс 61,989.1 мянган төгрөгөөр буурсан 2015 онд худалдан авсан 12 ширхэг үзэмчин үүлдрийн 12 хуцыг акталсан нь нөлөөлжээ.*
- *Үндсэн хөрөнгө данс 122,739.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь ХХААХҮ-ийн сайдын А/253 тушаалаар ирсэн компьютер, мал аж ахуйн зориулалттай хэрэглэгдэхүүн, Зах зээл ба бэлчээрийн удирдлага төслийн хугацаа дууссантай холбоотой сумдын мэргэжилтнээс хөрөнгийг хүлээн авч данс бүртгэлд тусгасан нь нөлөөлсөн байна.*

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 273.8 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаар 2022 онд зардлыг 273.8 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн боловч цалингийн зардалд 44.4 сая, түлш халаалтын зардалд 13.0 сая төгрөгийн зардлыг нэмэгдүүлж баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 327.1 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, нэмэлт санхүүжилтийн дансаар аймгийн Засаг даргын захирамжаар өсвөр хээлтүүлэгчийн зардалд /Баруун-Урт, Дарьганга, Онгон сумдад/ 80.0 сая, хоршоо дэмжих үйл ажиллагааны зардалд 6.0 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон 4.0 сая төгрөгийн орлогыг тус тус төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 315.8 сая төгрөг буюу 96 хувьтай зарцуулж үлдэгдэл 11.0 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөөгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Ариунзул гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Г.Даваа, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Нарантуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сүхбаатар аймгийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 1/17 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны нийт зардлын 413.6 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 6.2 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж, шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор зардал хэмнэх, үр ашиггүй зардлыг бууруулах зэрэг арга хэмжээ авч ажиллаж төсвийг батлагдсан төсөвт багтаан зарцуулсан байна.

Энэ хуулийн хүрээнд батлагдсан төсвөөс хэтэрсэн зардал гараагүй бөгөөд 11.0 сая төгрөгийн төсвийг хэмнэж төвлөрүүлсэн байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй орлогын 13 гүйлгээг хугацаанд нь мэдээлсэн. Зарлагын 6 гүйлгээг мэдээлж 2 гүйлгээг хугацаа хоцроосон байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу мэдээллийг хугацаанд нь www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд оруулж байх зөвлөмж өгсөн.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Хүнс хөдөө аж ахуйн газарт завсрын аудит хийгээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	2	0	2	0	100
Нийт дүн	2	0	2	0	100

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 32.0 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрсэн бөгөөд гарсан зөрчилд хугацаатай албан шаардлага өгөв.

5.1 Албан шаардлага

1.1 Илрүүлэлт: Өр төлбөрийн данстай холбоотой

Санхүүгийн тайланд аудит хийхэд харилцагч байгууллага болон хувь хүмүүстэй тооцоо нийлсэн актаар баталгаажсан 32.0 сая төгрөгийн өр төлбөрийн үлдэгдэлтэй байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.5 /хуваарьт болон хугацаа хэтэрсэн өр төлбөрийг жилийн төсөвтөө бүрэн тусгаж өр төлбөр барагдуулах төлөвлөгөө, хуваарь баталж хэрэгжүүлэх/- д заасныг зөрчиж байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгсөн.

5.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Шилэн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн.

Өгсөн зөвлөмж: www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг хугацаанд нь мэдээлэх.

2. Авлагын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Он дамжсан авлагын үлдэгдэлтэй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Авлагын үлдэгдлийг барагдуулах талаар холбогдох арга хэмжээ авч ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тооцоо нийлсэн актаар баталгаажсан өрийн үлдэгдэлтэй байна.	1	32,043.0			1	32,043.0						
Он дамжсан авлагын үлдэгдэлтэй байна.	1						1					
Дүн	2	32,043.0			1	32,043.0	1					

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд хугацаа хоцроож мэдээллэсэн	1	0					1	0
Дүн	1	0					1	0
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	0					1	0